

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Artificum & instrumentorum varietas & vsus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

CAPVT VI.

*Beneficia Dei, ab Aquis, ob qua meritisimò eum Sancti lau-
dauerunt; & impatientes laudare deberent.*

I.

Vemadmodum lyræ vel citharæ concentus efficitur lon-
gè dulcissimus, quâdo manus apta, ad neruorum elicien-
dos sonos, accedit, & fides ad rectam intentæ sunt pro-
portionem; quòd si verò magister desit, aut fides laxatæ,
necesse est, illam perire concianitatem; quippe & ars requiritur,
& temperatio, sine qua nerui vel nullum, vel absurdum sonum,
edunt: ita DEVS ludit in orbe terrarum, ita ipsi etiam terrarum
incolæ homines. DEVS artifex est optimus, plectrum semper re-
ctè ducit, sed homines non sunt semper optima, & ad obedien-
tiam facta instrumenta: vnde nec sonum illum edunt laudis diui-
næ, quem eos edere oporteret. Quidam sanè etiam percussi, eunt
gaudentes, quoniam digni habiti sunt, pro nomine IESV, contumeliam
pati: atque in ipsa quoque exilia extrusi, suauissimè resonant, &
canunt: *In exitu Israël de Aegypto, facta est Iudæa sanctificatio eius.*
Nimirum qualis animus, talis sonus; respondetque menti vox; &
Matth. 12. 35. *bonus homo, de bono thesauro profert bona: & malus homo, de malo the-
sauro profert mala.* Vis aliam audire citharam percussam & bene
sonantem? Iudæi Apostolis casis denumerauerunt, ne loquerentur in
nomine IESV, & dimiserunt eos: & illi quidem ibant gaudentes; omni
autem die, non cessabant in templo, & circa domos docentes, & euanga-
lizantes Christum IESVM. Dulcissimum hi sonum ediderunt, quia
rectè, atque ex lege diuinæ harmoniæ fuerant temperati. Opti-
mum organum pulsant, quisquis pulsant patientem. Quòd si DEVS
percutiat, aut sinat percuti impatientes, in quàm absurdos illi so-
nos erumpunt? quantis Diris naturam deuouent? *Hi autem que-
sunque quidem ignorant, blasphemant; quacunq; autem naturaliter,
tanquam muta animalia, nōrunt, in his corrumpuntur.* Hinc mala
existit musica, quia ipsi sunt mala, & non ritè composita instru-
menta; licet DEVS sit bonus citharædus; & ad eò bonus, vt etiam,
ad suam iusticiam ostendendam, in his ipsis vasis iræ, rectè laudabi-
literque diuinæ artem exerceat sapientiæ. Bene enim sonat iustitia.

Numi-

Numinis, licet malè resonet hominis impatientia. Sic contra-
punctum canitur. Quòd si verò iam homines ipsos ludentes con-
sideremus, canunt quidam benè, quia boni; malè alij, quia mali;
tametsi præstantissima non illis modò, sed istis etiam instrumenta
suppedientur. Neque dubium est, exceptis pravis hominibus,
optima esse omnia totius Mundi instrumenta, in quibus omnia,
& David, & tres pueri, & alij Sancti Numen laudauerunt.

Inter hæc instrumenta, est tertia sublunaris Mundi pars, a-
qua; & quarta tellus: quæ duæ partes, mirabili providentia, inter
se, loci viciniâ, & elementi vtriusq; mixturâ, coherent. Hoc con-
nubio omnia gignuntur, quæ necessaria sunt, ad vitam hominis
sustentandam. Aridus & sterilis pulvis esset terra, sicco cineri simi-
lis, nec frugis, nec ponderis quidquam ferre posset, farinae instar,
ponderi cedens, si humectata non coalesceret. Aqua igitur eam
humectat, estque ei in glutinum, vt ait Philo. Qui, alio loco, id etiã
inter admirabilia ponit, his verbis: *Nonne prodigiosum videtur,
id, quod dissolubile est, contineri à dissolutiuo, videlicet terram ab aqua?*
Nec contineri tantum, sed & fructiferum fieri, scilicet, *qui facit
magna, & inscrutabilia, & mirabilia absque numero, ille etiam dat plu-
uiam, super faciem terræ, & irrigat aquis vniuersa.* Hoc beneficium
ab aquis terra, & per terram, accipiunt mortales. Sed & vicissim
terra aquas, & per has, mortales omnes, beneficio afficit, non so-
lum dum eas sustinet; sed etiam quia aquæ, per canales terræ, lim-
pidissimè percolantur, extractaque salfedine ex adustis exhalatio-
nibus commixtis nata, fiunt dulces, atque potabiles, & idoneæ ad
germina, sine morfu, aut vredine, nutrienda. Fuère, qui *cunctorum
originem esse dicerent, ignem & aquam*, apud Arnobium. In diuinis
legimus: *Dixit etiam Deus: Producant aquæ reptile animæ viuentis,
& volatile super terram, sub firmamento cali. Creauitque Deus cete
grandia, & omnem animam viuentem atque motabilem, quam produ-
xerant aqua in species suas, & omne volatile, secundum genus suum.*
Quo loco, per *reptile*, pisces intelliguntur, qui pedibus destituti,
quasi repunt. Estque in mari tanta varietas, vt exprimat omne
genus terrestrium bestiarum: tanta ad facilem conuersionem op-
portunitas, vt, Theodosio teste, *vnus naui onera vix aliquot mil-
libus iumentorum vehi possent.* Quanquam neque fluuij sunt nauium
impatient-

II.

Philo in Cos-
mop. Idem
lib. de plan-
tat. Noc.
Iob. 5. 9.

Arnob lib. 2.
contr. Gent.
Gen. 2. 20.

Theod. ser. 2.
de provid.
sub finem.